

ZDROWIE PSYCHICZNE

Działania realizowane przez Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin

ROK 2018

I. Działania w zakresie ochrony zdrowia psychicznego współfinansowane z dotacji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Realizacja projektu „*Lublin dla zdrowia psychicznego*” w okresie 7 maja-31 grudnia 2018 r.:

1. Spotkania informacyjno-edukacyjne dla uczniów szkół ponadpodstawowych na temat zaburzeń psychicznych i ochrony zdrowia psychicznego.

Spotkania odbywały się na terenie szkół, które zgłosiły udział w projekcie. Zorganizowane zostały **33 spotkania**. W spotkaniach wzięło udział **771 uczniów**.

2. Warsztaty rozwijania umiejętności interpersonalnych oraz rozwoju osobistego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Warsztaty miały na celu rozwój zainteresowań i umiejętności, które pozytywnie wpłyną na samoocenę uczestników oraz zwiększą ich samodzielność. Ogółem liczba osób, które skorzystały z warsztatów: **30 osób** (2 grupy po 15 osób – 3 spotkania dla każdej grupy).

3. Warsztaty dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi.

Warsztaty miały na celu rozwijanie pozytywnej motywacji, nabycie niezbędnej wiedzy i umiejętności w radzeniu sobie z chorobą członka rodziny i jej objawami w życiu codziennym. Ogółem liczba osób, które skorzystały z warsztatów: **35 osób**.

4. Warsztaty dla pracowników socjalnych na temat problematyki zaburzeń psychicznych.

Warsztaty miały na celu podniesienie kwalifikacji kadry pracującej z osobami z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinami. Spotkanie odbyło się w dniu **27 września 2018 r.** W warsztatach uczestniczyło **19 osób**.

5. Warsztaty dla lekarzy rodzinnych na temat problematyki zaburzeń psychicznych.

Warsztaty miały na celu podniesienie kwalifikacji kadry podstawowej opieki zdrowotnej poprzez zwiększenie wiedzy na temat problematyki zaburzeń psychicznych i ochrony zdrowia psychicznego oraz doskonalenie umiejętności kontaktu z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Istotnym elementem szkolenia było zapoznanie jego uczestników z formami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin, dostępnymi na terenie miasta Lublina. W warsztatach uczestniczyło **15 osób**.

6. Warsztaty dla nauczycieli szkół ponadpodstawowych na temat problematyki zaburzeń psychicznych.

Warsztaty miały na celu podniesienie kwalifikacji kadry pedagogicznej poprzez zwiększenie wiedzy na temat problematyki zaburzeń psychicznych i ochrony zdrowia psychicznego oraz doskonalenie umiejętności kontaktu z osobami doświadczającymi kryzysów psychicznych. Istotnym elementem szkolenia było zapoznanie jego uczestników z formami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin, dostępnymi na terenie miasta Lublina. W warsztatowych uczestniczyło **38 osób**.

7. Organizacja spotkania integracyjnego z okazji obchodów Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego.

Spotkanie odbyło się w dniu **30 października 2018 r.** w Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, Plac Teatralny 1. Spotkanie rozpoczęło się krótkim wprowadzeniem merytorycznym na temat ważności problematyki ochrony zdrowia psychicznego. Wprowadzenie to miało charakter rozmowy, przeprowadzonej przez prowadzącego spotkanie z gościem specjalnym – lekarzem psychiatrą. Następnie uczestnicy spotkania wysłuchali koncertu pt. „**Najpiękniejsze ballady świata**”. Codziennosc życia osób niepełnosprawnych przybliżył wszystkim obecnym spektakl „**Opera Kartoflana**” w wykonaniu osób z zaburzeniami psychicznymi - uczestników Teatrotterapii Lubelskiej w reż. Marii Pietruszy—Budzyńskiej. Na zakończenie wystąpiły grupy taneczne Studia Tańca UDS w Lublinie. W powyższym wydarzeniu wzięło udział ponad **500 osób**. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony zdrowia psychicznego, osoby z zaburzeniami psychicznymi i ich rodziny, uczniowie szkół ponadpodstawowych, studenci, przedstawiciele podmiotów medycznych, przedstawiciele pracodawców zatrudniających osoby z zaburzeniami psychicznymi, mieszkańcy Lublina. Podczas spotkania zorganizowana została wystawa prac plastycznych osób z zaburzeniami psychicznymi, uczestników środowiskowych domów samopomocy oraz klubów samopomocy działających na terenie miasta Lublina.

8. Projekcja filmu na temat problematyki zaburzeń psychicznych wraz z panelem dyskusyjnym po projekcji filmu w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego.

W dniu **15 października 2018 r.** odbyła się projekcja filmu „**Lęk wysokości**” w reż. Bartosza Konopki. Spotkanie miało miejsce w Akademickim Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka” w Lublinie przy ul. I. Radziszewskiego 16. Po emisji filmu odbyła się dyskusja panelowa z udziałem lekarza psychiatry, psychologa, osoby po kryzysie psychicznym oraz przedstawiciela rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi. Adresatami spotkania byli studenci, uczniowie szkół ponadpodstawowych, osoby doświadczające kryzysów psychicznych, rodziny osób z zaburzeniami psychicznymi, przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony zdrowia psychicznego, mieszkańcy Lublina. Ogółem w spotkaniu uczestniczyło **120 osób**.

9. Opracowanie i wydruk materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat ochrony zdrowia psychicznego (ulotka, kalendarz na rok 2019).

Wydane zostały materiały informacyjno-edukacyjne w formie ulotki (**3 000 szt.**) i kalendarza ściennego (**500 szt.**) na temat promocji i ochrony zdrowia psychicznego. W kalendarzu na rok 2019 zamieszczone zostały zdjęcia 13 prac plastycznych osób doświadczających kryzysów psychicznych, uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy „Misericordia” w Lublinie oraz Klubu Samopomocy „Galeria”, działającego w ramach Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie. W kalendarzu znalazły się treści dotyczące zdrowia psychicznego. Każdy tydzień zawierał myśl przewodnią (cytat) odnoszącą się do tematyki zdrowia psychicznego. Zaznaczone zostały daty i nazwy dni, które poświęcone są problematyce zdrowia psychicznego, np. Światowy Dzień Świadomości Autyzmu, Autoagresji. Zamieszczenie prac osób doświadczających kryzysów psychicznych miało na celu wzmocnienie poczucia własnej wartości danej osoby i zachęcenie jej do dalszego rozwoju swojego talentu i umiejętności.

10. Spotkania dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi „Porozmawiajmy”.

Zorganizowano **4 spotkania** w okresie **czewiec-listopad 2018 r.** Ogółem liczba uczestników 4 spotkań: **89 osób**. Spotkania zorganizowane zostały jako forma grupy wsparcia dla rodzin, w których członkowie doświadczają kryzysów psychicznych, jak też formą spędzenia czasu wolnego. Propozycja wspólnego spędzenia czasu była okazją do podzielenia się swoim doświadczeniem, jak również rozmów i dyskusji na określone tematy. Tematyka spotkań ustalona

została w uzgodnieniu z przedstawicielami Lubelskiego Stowarzyszenia Rodzin „Zdrowie Psychiczne”, Lubelskiego Stowarzyszenia „Jesteśmy” oraz Charytatywnego Stowarzyszenia Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”. Na każde spotkanie zapraszany był gość specjalny, zgodnie ze wskazaną powyżej tematyką (prawnik, psycholog, psychiatra, certyfikowany terapeuta środowiskowy).

II. Działania w zakresie ochrony zdrowia psychicznego finansowane ze środków zaplanowanych w budżecie miasta Lublin na 2018 r.

1. Obchody Światowego Dnia Świadomości Autyzmu.

W dniu 11 kwietnia 2018 r. odbyło się spotkanie otwarte dla mieszkańców Lublina w ramach obchodów Lubelskich Dni Autyzmu, których organizatorem było Miasto Lublin we współpracy z instytucjami i organizacjami, udzielającymi na terenie Miasta Lublina specjalistycznej pomocy i wsparcia dla osób ze spektrum autyzmu i ich rodzin. Obchody zorganizowane zostały we współpracy z Fundacją Alpha w Lublinie, Krajowym Towarzystwem Autyzmu – Oddział w Lublinie, NZOZ Sanus, Szkołą Podstawową Specjalną nr 26 w Lublinie, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym Nr 2 w Lublinie, Zespołem Poradni Nr 3 w Lublinie oraz Zespołem Ośrodków Wsparcia w Lublinie.

Wydarzenie zorganizowane zostało na znak solidarności z osobami z autyzmem i ich rodzinami. Program spotkania obejmował część artystyczną w wykonaniu osób z autyzmem oraz organizację punktów informacyjno-konsultacyjnych i warsztatowych (warsztaty plecionkarskie i garnacarskie). Wydarzenie uświetnione zostało występem Młodzieżowej Orkiestry Dętej z Opolą Lubelskiego. W spotkaniu uczestniczyły osoby z autyzmem, ich rodziny oraz przedstawiciele jednostek organizacyjnych Miasta Lublin, podmiotów leczniczych i organizacji pozarządowych, działających w obszarze wspierania osób ze spektrum autyzmu i ich rodzin. Byli również uczniowie szkół ponadpodstawowych, studenci z lubelskich uczelni oraz mieszkańcy Lublina. Spotkanie miało charakter informacyjno-edukacyjny. Jego celem było przybliżenie mieszkańcom Lublina problematyki autyzmu oraz kształtowanie właściwych postaw zrozumienia i tolerancji wobec tych osób. W spotkaniu wzięło udział **ok. 300 osób**.

2. Obchody Dnia Dobrego Samopoczucia.

Dzień Dobrego Samopoczucia zorganizowany został przez miasto Lublin we współpracy z Centrum Spotkania Kultur w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego. Wydarzenie odbyło się w dniu 14 października 2018 r. w budynku CSK w Lublinie, Plac Teatralny 1. Spotkanie miało na celu promocję zdrowia, zarówno w wymiarze fizycznym, jak i psychicznym. Uczestnicy obchodów mogli skorzystać m.in. z warsztatów, wykładów oraz punktów informacyjno-konsultacyjnych w zakresie ochrony zdrowia psychicznego. W spotkaniu wzięło udział około **150 osób**. Dużą grupę stanowili studenci lubelskich uczelni. Oferta spotkania przygotowana była również pod kątem studentów zagranicznych odbywających studia w Lublinie. Dzień dobrego Samopoczucia był spotkaniem otwartym dla mieszkańców Lublina.

3. Konferencja „Systemowość w ochronie zdrowia psychicznego”.

Konferencja zorganizowana została we współpracy z Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego. Poświęcona została tematyce systemowego organizowania opieki i wsparcia dla osób doświadczających kryzysów psychicznych i ich rodzin. Podczas konferencji zaprezentowany został Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Lublin na lata 2018-2022, dokument strategiczny wyznaczający kierunki działań Miasta Lublin w zakresie ochrony zdrowia psychicznego. W konferencji wzięło udział około **200 osób**.

4. Spotkania informacyjno-edukacyjne na temat problematyki zaburzeń psychicznych dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Spotkania odbywały się w listopadzie 2018 r. Organizacja spotkań miała na celu:

- promocję zdrowia psychicznego wśród uczniów lubelskich szkół ponadgimnazjalnych;
- kształtowanie postaw zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałanie dyskryminacji i stygmatyzacji osób z zaburzeniami psychicznymi wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych;
- kształtowanie pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej z zaburzeniami psychicznymi wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych;
- wspieranie osób po kryzysie psychicznym w podejmowaniu aktywności i pełnieniu ról społecznych poprzez włączenie ich w prowadzenie ww. spotkań.

Spotkania odbyły się na terenie 2 szkół. Ogółem zorganizowano 7 spotkań, w których wzięło udział 146 uczniów. Spotkania prowadzone były przez specjalistów (psycholog, certyfikowany terapeuta środowiskowy, pedagog) przy współdziałaniu osoby po kryzysie psychicznym.

5. Opracowanie i druk poradnika na temat problematyki zdrowia psychicznego.

Opracowano i wydano poradnik na temat problematyki zdrowia psychicznego w ilości 800 szt. Treści merytoryczne do poradnika przygotowane zostały przez specjalistę psychiatrę. Materiały przekazane zostały do lubelskich szkół ponadpodstawowych, organizacji pozarządowych, jednostek organizacyjnych miasta Lublin, działających w obszarze ochrony zdrowia psychicznego oraz podmiotów medycznych.

Ogółem liczba osób objętych ww. działaniami: **2 413**.

III. Opracowanie i przyjęcie przez Radę Miasta Lublin „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Lublin na lata 2018-2022 – Uchwała nr 1276/L/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 16 listopada 2018 r.

Cele strategiczne Programu:

- 1) Profilaktyka problemów zdrowia psychicznego i poprawa dobrostanu psychicznego społeczeństwa.
- 2) Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej
- 3) Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi różnorodnych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.
- 4) Profilaktyka problemów zdrowia psychicznego w rodzinie i środowisku lokalnym.

Wnioski wynikające z realizacji działań w obszarze zdrowia psychicznego w 2018 r. :

- „Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Lublin na lata 2018-2022” stanowił strategię działań w obszarze ochrony zdrowia psychicznego. Był dokumentem bazowym do podejmowania działań w zakresie wskazanychw programie priorytetów ochrony zdrowia psychicznego.
- Podjęte działania cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród ich adresatów. Świadczyła o tym liczba uczestników poszczególnych spotkań. Na szczególną uwagę zasługują spotkania informacyjno-edukacyjne na temat problematyki zaburzeń psychicznych dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Z informacji uzyskanych od osób prowadzących spotkania oraz nauczycieli bezpośrednio zaangażowanych w organizację spotkań na terenie poszczególnych szkół wynikało, że istnieje potrzeba podejmowania tego typu działań. Potwierdziły to również przeprowadzone wśród uczniów anonimowe badania

ankietowe. Większość ankietowanych uczniów stwierdziła, że udział w spotkaniach pozwolił na zwiększenie ich wiedzy na temat zaburzeń psychicznych oraz przyczynił się do zmiany ich postawy na bardziej przyjazną i otwartą wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.

Dużą wartością tych spotkań był udział samych osób doświadczających kryzysów psychicznych, które dzieliły się swoim przeżyciem choroby. Z przeprowadzonych anonimowych ankiet wynikało, że udział w spotkaniach przyczynił się do zwiększenia poczucia własnej wartości osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wobec powyższego zachodziła potrzeba kontynuowania tego typu spotkań w roku 2019.

- Dużym zainteresowaniem cieszyły się też warsztaty dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz spotkania dla rodzin osób doświadczających kryzysów psychicznych. Uczestnictwo w warsztatach pozwoliło osobom z zaburzeniami psychicznymi na zwiększenie kompetencji społecznych oraz samodzielności w codziennym funkcjonowaniu. Udział rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi w warsztatach i spotkaniach przyczynił się do zwiększenia u nich umiejętności radzenia sobie z chorobą członka rodziny oraz wzmocnienia ich potencjału psychicznego. Powyższa aktywność była też okazją do zainspirowania osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin do odkrywania swoich zainteresowań i pasji oraz zwiększenia umiejętności aktywnego spędzania czasu wolnego.

Z przeprowadzonych rozmów i anonimowych ankiet wynikało, że istnieje potrzeba kontynuowania tego typu spotkań, zarówno dla osób z zaburzeniami psychicznymi, jak też rodzin, w których członkowie doświadczają kryzysów psychicznych.

- Potrzebę organizacji spotkań mających na celu podnoszenie kompetencji zawodowych w zakresie zwiększania wiedzy i umiejętności w kontakcie z osobą z zaburzeniami psychicznymi zgłaszali nauczyciele, lekarze rodzinni oraz pracownicy socjalni, którzy uczestniczyli w warsztatach w ramach projektu „Lublin dla zdrowia psychicznego”. Wyniki przeprowadzonej anonimowej ankiety wskazały na zwiększenie wiedzy w zakresie problematyki zaburzeń psychicznych i ochrony zdrowia psychicznego wśród ww. grup zawodowych oraz umiejętności interpersonalnych w kontakcie z osobą doświadczającą kryzysów psychicznych.

Wyniki badań ankietowych pozwoliły stwierdzić, że spotkania mające na celu podnoszenie kompetencji zawodowych w zakresie problematyki ochrony zdrowia psychicznego i zaburzeń psychicznych wśród pracowników pomocy społecznej, ochrony zdrowia oraz oświaty powinny być kontynuowane w roku 2019.

- Działania o charakterze spotkań otwartych dla mieszkańców Lublina pozwoliły na wzmocnienie pozytywnego wizerunku osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz kształtowanie postaw zrozumienia i akceptacji wobec osób doświadczających kryzysów psychicznych. Były też okazją do promocji zdrowia psychicznego oraz integracji działań jednostek organizacyjnych Miasta Lublin oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony zdrowia psychicznego. Podjęcie wspólnych inicjatyw przyczynia się do budowania bardziej skutecznego systemu oparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin i wymaga kontynuacji w następnych latach.

ROK 2019

1. Obchody Światowego Dnia Świadomości Autyzmu.

W dniu 2 kwietnia 2019 r. zainaugurowane zostały obchody Lubelskich Dni Świadomości Autyzmu, których organizatorem było Miasto Lublin we współpracy z instytucjami i organizacjami,

udzielającymi na terenie Miasta Lublina specjalistycznej pomocy i wsparcia dla osób ze spektrum autyzmu i ich rodzin.

W tym dniu w godz. 19.00-20.15 na Placu Teatralnym przed Centrum Spotkania Kultur w Lublinie odbyło się spotkanie otwarte dla mieszkańców Lublina, podczas którego budynek Centrum podświetlony został na kolor niebieski, na znak solidarności z osobami z autyzmem i ich rodzinami. Miasto Lublin po raz kolejny przyłączyło się do międzynarodowej akcji „Zaświeć się na niebiesko”, mającej na celu propagowanie wiedzy na temat potrzeb i problemów osób z autyzmem. W spotkaniu uczestniczyły osoby z autyzmem, ich rodziny oraz przedstawiciele jednostek organizacyjnych Miasta Lublin, podmiotów leczniczych i organizacji pozarządowych, działających w obszarze wspierania osób ze spektrum autyzmu i ich rodzin. Byli również studenci z lubelskich uczelni oraz mieszkańcy Lublina. Na kolor niebieski podświetlony został także w tym dniu Stadion Arena Lublin.

Miesiąc kwiecień poświęcony jest w naszym mieście problematyce autyzmu. Przez kolejne dni odbywały się różne wydarzenia. Program obchodów był bardzo bogaty. Do akcji włączyło się wiele instytucji i organizacji, które zajmują się wspieraniem osób z autyzmem i ich rodzin. Obchody zorganizowane zostały we współpracy z Fundacją Alpha w Lublinie, Krajowym Towarzystwem Autyzmu – Oddział w Lublinie, NZOZ Sanus, Szkołą Podstawową Specjalną nr 26 w Lublinie, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym Nr 2 w Lublinie, Zespołem Poradni Nr 3 w Lublinie, Fundacją „Wiatraki” w Lublinie, Zespołem Ośrodków Wsparcia w Lublinie – Środowiskowym Domem Samopomocy przy ul. Zbożowej 22 a w Lublinie oraz Niepublicznym Przedszkolem Specjalnym „Tajemniczy Ogród w Lublinie. W spotkaniu wzięło udział około **300 osób**.

2. Konferencja „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży”.

Konferencja zorganizowana została w dniu 24 października 2020 r. we współpracy z Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego. Poświęcona została tematyce zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży. Wskazywano na rolę szkoły i nauczyciela w pomocy uczniom, u których występują problemy związane ze zdrowiem psychicznym oraz na konieczność skoordynowania systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin w różnych sektorach życia społecznego zarówno w obszarze ochrony zdrowia, pomocy społecznej czy oświaty. W konferencji wzięło udział **150 osób**.

3. Spotkania informacyjno-edukacyjne na temat problematyki zaburzeń psychicznych dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Organizacja spotkań miała na celu:

- promocję zdrowia psychicznego wśród uczniów lubelskich szkół ponadpodstawowych;
- kształtowanie postaw zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałanie dyskryminacji i stygmatyzacji osób z zaburzeniami psychicznymi wśród uczniów szkół ponadpodstawowych;
- kształtowanie pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej z zaburzeniami psychicznymi wśród uczniów szkół ponadpodstawowych;
- wspieranie osób po kryzysie psychicznym w podejmowaniu aktywności i pełnieniu ról społecznych poprzez włączenie ich w prowadzenie ww. spotkań.

Spotkania odbyły się na terenie 13 szkół. Ogółem zorganizowano 45 spotkań, w których wzięło udział **1017 uczniów**.

4. Warsztaty dla grup zawodowych na temat problematyki zaburzeń psychicznych.

Warsztaty zorganizowane zostały dla pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz pracowników Biura Obsługi Mieszkańców Urzędu Miasta Lublin. Warsztaty miały na celu podniesienie kwalifikacji ww. kadry poprzez zwiększenie wiedzy na temat problematyki zaburzeń psychicznych i ochrony zdrowia psychicznego oraz doskonalenie umiejętności kontaktu z osobami z zaburzeniami psychicznymi. W warsztatach uczestniczyło **83 osoby**.

Wnioski wynikające z realizacji działań w obszarze zdrowia psychicznego w 2019 r.:

- Działania w obszarze ochrony zdrowia psychicznego podejmowane były zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Lublin na lata 2018-2022”.

- Podjęte działania cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród ich adresatów. Świadczy o tym liczba uczestników poszczególnych spotkań. Na szczególną uwagę zasługują spotkania informacyjno-edukacyjne na temat problematyki zaburzeń psychicznych dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Z informacji uzyskanych od osób prowadzących spotkania oraz nauczycieli bezpośrednio zaangażowanych w organizację spotkań na terenie poszczególnych szkół wynika, że istnieje potrzeba podejmowania tego typu działań. Potwierdziły to również przeprowadzone wśród uczniów anonimowe badania ankietowe. Większość ankietowanych uczniów stwierdziła, że udział w spotkaniach pozwolił na zwiększenie ich wiedzy na temat zaburzeń psychicznych oraz przyczynił się do zmiany ich postawy na bardziej przyjazną i otwartą wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.

Dużą wartością tych spotkań był udział samych osób doświadczających kryzysów psychicznych, które dzieliły się swoim przeżyciem choroby. Z przeprowadzonych rozmów wynika, że udział w spotkaniach przyczynił się do zwiększenia poczucia własnej wartości osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wobec powyższego zachodzi potrzeba kontynuowania tego typu spotkań w roku 2020.

- Potrzebę organizacji spotkań mających na celu podnoszenie kompetencji zawodowych w zakresie zwiększania wiedzy i umiejętności w kontakcie z osobą z zaburzeniami psychicznymi potwierdzili uczestnicy warsztatów zorganizowanych dla pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz pracowników Biura Obsługi Mieszkańców Urzędu Miasta Lublin. Uwagi takie przekazywane były do osób prowadzących warsztaty.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że spotkania mające na celu podnoszenie kompetencji zawodowych w zakresie problematyki ochrony zdrowia psychicznego i zaburzeń psychicznych wśród pracowników pomocy społecznej oraz przedstawicieli instytucji, które mogą mieć potencjalny kontakt z interesantami wykazującym zaburzenia psychiczne powinny być kontynuowane w roku 2020.

- Działania o charakterze spotkań otwartych dla mieszkańców Lublina pozwoliły na wzmocnienie pozytywnego wizerunku osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz kształtowanie postaw zrozumienia i akceptacji wobec osób doświadczających kryzysów psychicznych. Były też okazją do promocji zdrowia psychicznego oraz integracji działań jednostek organizacyjnych Miasta Lublin oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony zdrowia psychicznego. Podejmowanie wspólnych inicjatyw przyczynia się do budowania bardziej skutecznego systemu oparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin i wymaga kontynuacji w następnych latach.

ROK 2020

1. Organizacja obchodów Światowego Dnia Świadomości Autyzmu.

Miesiąc kwiecień poświęcony jest w naszym mieście problematyce autyzmu. W dniu 2 kwietnia obchodzony jest Światowy Dzień Świadomości Autyzmu. W tym dniu na znak solidarności z osobami ze spektrum autyzmu i ich rodzinami podświetlane są na kolor niebieski reprezentacyjne w danej miejscowości budynki i miejsca. Akcja ta przebiega pod hasłem „**Zaświeć się na niebiesko**”. W Lublinie, w dniu 2 kwietnia 2020 r., w godz. 19.00-21.00 na kolor niebieski podświetlone zostały elementy świetlne znajdujące się na Placu Litewskim.

2. Podjęto działania zmierzające do opracowania Programu profilaktyki i wczesnego wykrywania łagodnych zaburzeń poznawczych wśród mieszkańców Lublina w wieku 65+, jako programu polityki zdrowotnej.

3. Rozpoczęcie realizacji projektu pod nazwą: **Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego dla uczniów klas I szkół ponadpodstawowych w Lublinie w latach 2020-2022.**

Projekt realizowany był w okresie od dnia 9 listopada 2020 r. do dnia 10 grudnia 2022 r. Realizator działań wybrany został w drodze otwartego konkursu ofert. Zadanie realizowane było pod nazwą: „**Szkoła proMOCji zdrowia psychicznego**” przez Fundację Sempre a Frente, na podstawie umowy zawartej z Gminą Lublin.

W roku 2020 podjęte zostały następujące działania:

1) koordynacja procesu informacyjno-edukacyjnego:

- przygotowanie i zamieszczenie informacji o rekrutacji i programie w mediach społecznościowych Fundacji Sempre a Frente oraz Kuratorium Oświaty w Lublinie;
- przygotowanie i rozesłanie do szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Lublina informacji o programie i zaproszenie do udziału w programie;

2) przygotowanie materiałów informacyjnych w obszarze profilaktyki zdrowia psychicznego:

- opracowanie merytoryczne, graficzne oraz wydruk – wlepki, plakaty, zakładki;
- przygotowano plakaty w wersji dla rodziców i nauczycieli, 3 rodzaje załadek oraz wlepki informacyjne zawierające sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych, numery telefonów pomocowych, sposoby wspierania innych.

4. Opracowanie graficzne i druk kalendarza ściennego na rok 2021 promującego zdrowie psychiczne. Kalendarz rozpowszechniony został wśród mieszkańców Lublina w ilości **500 sztuk**.

5. Udział przedstawiciela Wydziału Zdrowia i Profilaktyki w **cyklicznych spotkaniach Lubelskiego Porozumienia na rzecz Ochrony Zdrowia Psychicznego**. Spotkania mają na celu wymianę doświadczeń i zapewnienie systematycznego przepływu istotnych informacji między instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze ochrony zdrowia psychicznego na terenie miasta Lublin. Stała współpraca w tym zakresie pozwala na wzmacnianie i doskonalenie systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.

Wnioski wynikające z realizacji działań w obszarze zdrowia psychicznego w 2020 r.:

- Działania w obszarze ochrony zdrowia psychicznego podejmowane były zgodnie z kierunkami zawartymi w „Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Lublin na lata 2018-2022”.
- W związku z pandemią koronawirusa nie zostały zrealizowane działania o charakterze spotkań otwartych dla mieszkańców Lublina oraz zajęć grupowych, warsztatowych dla uczniów lubelskich szkół ponadpodstawowych i określonych grup zawodowych, udzielających pomocy i wsparcia w obszarze ochrony zdrowia psychicznego. Działania takie w poprzednich latach cieszyły się dużym zainteresowaniem ich adresatów i były zaplanowane do realizacji w roku 2020.

ROK 2021

1. Kontynuacja realizacji projektu pod nazwą: **Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego dla uczniów klas I szkół ponadpodstawowych w Lublinie w latach 2020-2022.**

W IV kwartale 2020 r. rozpoczęto realizację działań w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego dla uczniów klas I szkół ponadpodstawowych z terenu Lublina; projekt pod nazwą: „**Szkoła proMOCji zdrowia psychicznego**” realizowany był przez Fundację Sempre a Frente w Lublinie. Działania projektowe prowadzone były w latach 2020-2022.

Celem realizacji projektu było popularyzowanie wiedzy z zakresu zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań oraz kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych wśród uczniów klas I szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Lublina, rodziców oraz nauczycieli.

Planowane było objęcie działaniami programu ok. 2000 uczniów, 200 nauczycieli oraz 150 rodziców. W roku szkolnym 2020/2021 w programie wzięło udział 12 szkół. W ramach projektu prowadzone były warsztaty profilaktyczno-edukacyjne dla uczniów, wykłady dla nauczycieli oraz warsztaty i spotkania tematyczne dla rodziców. Odbywały się również grupy superwizyjno-szkoleniowe dla nauczycieli oraz konsultacje telefoniczne i mailowe dla ww. grup odbiorców. Z uwagi na sytuację związaną z pandemią koronawirusa zajęcia i spotkania odbywały się głównie w formie zdalnej. Ponadto opracowane zostały materiały edukacyjne (plakaty, wlepy, zakładki), motywujące i pomagające dbać o zdrowie psychiczne. Materiały te przekazywane były młodzieży podczas organizowanych spotkań.

2. Organizacja konferencji.

W dniu 22 czerwca 2021 r. we współpracy z Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego zorganizowana została konferencja poświęcona reformie systemu opieki psychiatrycznej w Polsce oraz tematyce dotyczącej wpływu pandemii Covid-19 na zdrowie psychiczne. W konferencji wzięli udział przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz instytucji działających w obszarze ochrony zdrowia psychicznego na terenie miasta Lublin. Konferencja odbyła się w formie hybrydowej – stacjonarnie (ok. 100 osób) oraz online.

ROK 2022

1. Organizacja obchodów Światowego Dnia Świadomości Autyzmu.

Miesiąc kwiecień poświęcony jest w naszym mieście problematyce autyzmu. W dniu 2 kwietnia obchodzony jest Światowy Dzień Świadomości Autyzmu. W tym dniu na znak solidarności z osobami ze spektrum autyzmu i ich rodzinami podświetlane są na kolor niebieski reprezentacyjne budynki i miejsca. Akcja ta przebiega pod hasłem „Zaświeć się na niebiesko”. W Lublinie, w dniu 2 kwietnia 2022 r., w godz. 18.00-21.00 na kolor niebieski podświetlony został obiekt Stadionu Arena Lublin.

2. Realizacja projektu pod nazwą: Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego dla uczniów klas I szkół ponadpodstawowych w Lublinie w latach 2020-2022.

Projekt realizowany był od dnia 9 listopada 2020 r. do dnia 10 grudnia 2022 r. Realizator działań wybrany został w drodze otwartego konkursu ofert. Zadanie realizowane było pod nazwą: „**Szkoła proMOCji zdrowia psychicznego**” przez Fundację Sempre a Frente, na podstawie umowy zawartej z Gminą Lublin.

W roku 2022 w programie wzięło udział 71 klas. W ramach programu zrealizowane zostały następujące działania:

- warsztaty profilaktyczno-edukacyjne dla uczniów, w których wzięło udział 1777 uczniów,
- wykłady, warsztaty i grupy superwizyjno-szkoleniowe dla nauczycieli, w których uczestniczyło 365 nauczycieli,
- warsztaty i spotkania informacyjno-tematyczne dla rodziców, w których uczestniczyło 888 rodziców,
- konsultacje telefoniczne i mailowe dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców, z których skorzystało 395 uczniów,
- organizacja 2 konkursów na inicjatywę promującą zdrowie psychiczne wśród młodzieży,
- konferencja podsumowująca realizację programu oraz prezentacja przez młodzież inicjatyw promocji zdrowia psychicznego, które zwyciężyły w zorganizowanych konkursach; w konferencji wzięły udział 123 osoby,
- okresowa i roczna ewaluacja w zakresie podjętych działań projektowych.

Ogółem w projekcie wzięło udział **3 548 osób**, w tym: **1 777** uczniów, **888** rodziców oraz **365** nauczycieli. Z konsultacji w formie telefonicznej lub mailowej skorzystało **395** osób (łącznie uczniowie, rodzice, nauczyciele). Ponadto w konferencji podsumowującej realizację programu uczestniczyły **123** osoby.

3. Organizacja konferencji „Zdrowie psychiczne w lokalnej społeczności”.

W dniu 22 czerwca 2022 r. we współpracy z Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego zorganizowana została konferencja poświęcona środowiskowym formom wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zarówno dla osób dorosłych, jak też dzieci i młodzieży. Ponadto podjęty został temat wsparcia zdrowia psychicznego osób dotkniętych wojną w Ukrainie. W konferencji wzięli udział przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz instytucji działających w obszarze ochrony zdrowia psychicznego, przedstawiciele placówek oświatowych oraz podmiotów leczniczych. W konferencji uczestniczyło **150 osób**.

4. Rozpowszechnianie poradnika na temat problematyki zdrowia psychicznego.

Z uwagi na druk poradnika w miesiącu grudniu 2021 r. rozpowszechnianie publikacji odbywało się w 2022 roku. Poradnik rozpowszechniony został wśród mieszkańców Lublina w ilości **700 sztuk**.

5. Udział przedstawiciela Wydziału Zdrowia i Profilaktyki w cyklicznych spotkaniach Lubelskiego Porozumienia na rzecz Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Spotkania mają na celu wymianę doświadczeń i zapewnienie systematycznego przepływu istotnych informacji między instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze ochrony zdrowia psychicznego na terenie miasta Lublin. Stała współpraca w tym zakresie pozwala na wzmacnianie i doskonalenie systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.

Wnioski wynikające z realizacji działań w obszarze zdrowia psychicznego w 2022 r.:

Działania w obszarze ochrony zdrowia psychicznego podejmowane były zgodnie z kierunkami zawartymi w „Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Lublin na lata 2018-2022”. Z uwagi na zakończenie realizacji ww. Programu w roku 2022 zachodzi konieczność opracowania w 2023 r. kolejnej strategii działań w obszarze ochrony zdrowia psychicznego